

Suomen Rehtorit ry
Rautatieläisenkatu 6, 00520 Helsinki
www.surefire.fi

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI OPPILAS- JA OPISKELIJAHUOLTOLAIN MUUTTAMISESTA (HE 165/2021 vp)

Esityksen pääasiallisena sisältönä ehdotetaan säädettäväksi oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden järjestämisessä noudatettavasta henkilömitoituksesta. Lisäksi kuraattorin kelpoisuusehtoa koskevaa säännöstä täsmennettäisiin.

Suomen Rehtorit on antanut myös hallituksen esityksen luonnoksesta lausuntonsa. Haluamme vielä kiinnittää huomiota seuraaviin keskeisiin ehdotuksiin.

Henkilöstömitoitus tuo mukanaan myös haasteita

Nykyisellään oppilas- ja opiskeluhuoltolain tarkoituksena on, että opiskeluhuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä yhteisöllisenä opiskeluhuoltona. Kuten esityksestä käy ansiokkaasti ilmi, painopiste on kuitenkin edelleen vahvasti sekä psykologeilla että kuraattoreilla yksilökohtaisessa työskentelyssä. Käytettävissä oleva aika ei ole nykyisellään riittävä. Muun muassa koulu- ja oppilaitosyhteisön ja opiskeluympäristön hyvinvoinnin, terveellisyyden ja turvallisuuden sekä oppimisen näkökulmasta oppilaiden ja opiskelijoiden opiskeluhuollon palveluita tulee vahvistaa ja resurssit tulee saada kuntoon etenkin tilanteessa, jossa suunnitellaan mittavaa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta.

Lakiin kirjattu henkilöstömitoitus voi kuitenkin tuottaa merkittäviäkin haasteita koulun ja oppilaitoksen arjessa, minkä vuoksi emme kannata kirjausta lakiin esityksen kaltaisena, vaan henkilöstömitoituksen tulee voida joustaa koulun ja oppilaitoksen tarpeiden mukaan ottaen kuitenkin huomioon sen, että uudistuksella tuetaan tasa-arvoisesti saatavia palveluita ja että tarvittavat palvelut turvataan. Henkilöstömitoitus ei sellaisenaan ratkaise ongelmaa. Myös oppilaiden ja opiskelijoiden palvelutarve vaihtelee kouluittain, oppilaitoksittain ja alueittain eikä oppilasmäärä yksinomaan kerro palvelutarvetta, vaikka sitä peilattaisiin opetuksen tai koulutuksen järjestäjän oppilas- tai opiskelijamääriin. Henkilöstöresurssin tulee vastata palvelutarvetta, johon liittyy kvantitatiivisten muuttujien ohella myös kvalitatiivisia muuttujia.

Ehdotuksen mukaan oppilas- ja opiskeluhuoltolain soveltamisalan piiriin kuuluvassa perusopetuslain mukaisessa opetuksessa tai toisen asteen koulutuksessa tulisi olla vähintään yksi kuraattori 670:tä oppilasta kohti ja yksi psykologi 780:tä oppilasta kohti. Esimerkiksi koulussa tai oppilaitoksessa, jossa on 730 oppilasta, ei riittäisi yksi kuraattori ja toisaalta yksi psykologi olisi liikaa, mikäli lisäresurssia ei olisi käytettävissä. Tällainen johtaa kestäättömiin tilanteisiin koulujen ja oppilaitosten arjessa, kun ehdotettavaa lakia tulee tulkita suoraan henkilöstömitoituksena esitetyn oppilasmäärän perusteella. Kuraattoreiden ja psykologien toimipaikkojen määrä lisääntyy, vaikka esityksessäkin tuodaan esille useiden toimipaikkojen haasteellisuus. Nykytila on mahdollistanut sen, että esimerkkinä olevassa koulussa tai oppilaitoksessa on yksi kuraattori ja yksi psykologi. Selvitettäväksi jää, miten laki voidaan säätää siten, että se joustaa esimerkin kaltaisissa tilanteissa palvelen kuitenkin niin oppilaita ja opiskelijoita, koulu- ja oppilaitosyhteisöä sekä koulutettuja kuraattoreita ja psykologeja, jotta julkisen sektorin tehtävä saadaan myös tästä näkökulmasta vetovoimaiseksi.

Koulu- ja oppilaitoskohtaista opiskeluhuoltoryhmää johtaa opetuksen tai koulutuksen järjestäjän nimeämänä rehtori. Kuraattori- ja psykologipalveluiden laadulla, saatavuudella, toimivuudella ja palvelutarpeen joustavuudella on suuri merkitys koulujen ja oppilaitosten opiskeluhuollon kokonaisuuteen.

Kuraattorin kelpoisuus

Suomen Rehtorit ry kannattaa hallituksen esityksen mukaista kuraattorin kelpoisuutta (Laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta, Ehdotus, 7 § Opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut). Sen sijaan luvussa 5.1 esitettyä toista vaihtoehtoa kuraattorin kelpoisuudesta, jossa sosiaalityöntekijä tai sosionomi (AMK) voisi toimia kuraattorina, emme kannata.

Jotta voidaan jatkossakin taata, että koulutettuja kuraattoreita on tarjolla, tulee tarve ennakoida ja vastata kasvavaan tarpeeseen koulutuksen aloituspaikkojen lisäämisellä.

Helsingissä 8.11.2021

Antti Ikonen
puheenjohtaja
Suomen Rehtorit ry
Finlands Rektorer rf